

Reactie FNV, CNV en MHP op het voorontwerp van de Wet algemeen pensioenfonds

Op 23 januari 2014 jl. heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) de internetconsultatie geopend over het voorontwerp van de Wet algemeen pensioenfonds. De vakcentrales FNV, CNV en MHP maken graag gebruik van de uitnodiging hierop te reageren. Hieronder staat in het kort de reactie van de drie vakcentrales weergegeven.

Daarbij merken de vakcentrales wel op dat een aantal onderdelen uit de wet nog nader moeten worden ingevuld via bijvoorbeeld Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) en daarom in dit stadium nog de nodige vragen oproepen. Hierdoor kunnen de vakcentrales nog geen finaal oordeel geven op alle onderdelen uit het Voorontwerp van Wet. Ook herhalen de vakcentrales de oproep om eerst meer duidelijkheid te hebben over het nieuw financieel toetsingskader, de aanpassingen in de Pensioenwet en de onlangs voorgenomen BTW-plicht voor pensioenuitvoerders alvorens over te gaan op de definitieve invulling van een nieuw uitvoeringsvehikel.

Schaalvergroting

Door de introductie van een algemeen pensioenfonds (apf) ontstaat een nieuw uitvoeringsvehikel om een pensioenregeling onder te brengen. De vakcentrales zijn er in het algemeen voorstander van dat vooral kleinere pensioenfondsen tot schaalvergroting komen om optimale pensioenresultaten en een goede dienstverlening te kunnen realiseren. De huidige keuzemogelijkheden voor sociale partners om een regeling elders onder te brengen zijn om verschillende redenen beperkt. Het doel van de apf om het keuzepallet te vergroten wordt dan ook door sociale partners onderschreven, daar nu kleine fondsen steeds vaker gedwongen zijn over te stappen naar een (commerciële en vaak dure) verzekeraar.

Een apf kan hier (deels) aan bijdragen. Zo biedt het voor een aantal kleinere ondernemingspensioenfondsen de mogelijkheid om met behoud van de eigen regeling een antwoord te hebben op de verzwaaring van taken als gevolg van nieuwe wetgeving. Daarbij moet onder meer gedacht worden aan de invoering van een nieuw financieel toetsingskader, de Wet versterking bestuur pensioenfondsen in combinatie met de Code pensioenfondsen, de aanpassing van het Witteveenkader en de invoering van de BTW-plicht.

Tegelijkertijd biedt een apf geen soelaas voor verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen die met behoud van de eigen regeling op zoek zijn naar schaalvergroting omdat er bij hen sprake is van verplicht gestelde regelingen. De vakcentrales pleiten er daarom – als de apf geïntroduceerd wordt – te onderzoeken of het ook een mogelijkheid biedt voor verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen, zonder dat dit de verplichtstelling aantast.

Overigens zouden bij de gewenste schaalvergroting onnodige bureaucratische obstakels moeten worden weggenomen. Zo is bij het samenvoegen van pensioenfondsen een toetsing door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) voorgeschreven. De vakcentrales achten dit overbodig, zeker als er ook een vergunning door De Nederlandsche Bank moet worden afgegeven, terwijl de toetsing door de ACM wel tijd en geld kost.

FNV
Naritaweg 10
Postbus 8456
1005 AL Amsterdam

T 020 58 16 300
F 020 68 44 541

CNV
Tiberdreef 4
Postbus 2475
3500 GL Utrecht

T 030 751 11 00
F 030 751 11 09

MHP
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90525
2509 LM 's-Gravenhage

T 070 349 97 40

Winstoogmerk

Een algemeen pensioenfonds kan zowel met als zonder winstoogmerk opereren. De vakcentrales wijzen een winstoogmerk voor algemene pensioenfondsen nadrukkelijk af. De vakcentrales zijn van mening dat de kortetermijnbelangen van aandeelhouders op zeer gespannen voet komen te staan met de lange termijn belangen van de deelnemers. De winsten van aandeelhouders dreigen ten koste te gaan van het pensioenresultaat van deelnemers. Een bestuur van een apf krijgt hiermee twee primaire doelstellingen die op gespannen voet met elkaar staan. Volgens de vakcentrales zou de primaire doelstelling niet het maken van winst moeten zijn, maar alleen de deelnemers van het pensioenfonds dienen bij een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat. Pensioendeelnemers hebben vooral belang bij een goed beheer van de pensioengelden en een gedegen uitvoering van de pensioenregeling. In pensioenfondsen zonder winstoogmerk staat het belang van de deelnemer voorop. De vakcentrales zijn van opvatting dat mogelijk de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt, wanneer een bestuur een dubbele primaire doelstelling krijgt. Tevens moeten de toezichthouders extra regulering en controle optuigen om ongelukken te voorkomen. Ook zijn de vakcentrales van mening dat het toelaten van een apf met winstoogmerk het level playing field tussen verzekeraars en pensioenfondsen mogelijk onevenwichtig onder druk zet en dat hier onvoldoende onderzoek naar is gedaan.

De AMvB zou in nauw overleg met sociale partners, de pensioensector en andere belanghebbenden moeten worden opgesteld. Verder zouden sociale partners, die de uitvoering van een arbeidsvoorwaardelijk afgesproken regeling overlaten aan een pensioenfonds, de mogelijkheid moeten hebben om direct betrokken te blijven bij het beheer van de pensioenfondsen, bijvoorbeeld door een paritair bestuur mogelijk te maken of het verantwoordingsorgaan verdergaande bevoegdheden te geven bij het beleggingsbeleid.

Taakafbakening

Hoewel de vakcentrales het apf als een extra mogelijkheid voor cao-partijen ziet om een regeling onder te brengen, is op voorhand niet te zeggen wat dit betekent voor de taakafbakening tussen pensioenfondsen en verzekeraars. Er zal een nieuwe dynamiek kunnen ontstaan. Er is echter geen nader onderzoek naar gedaan naar de gevolgen voor het level playing field. De werknemers- en werkgeversorganisaties hebben al eerder in de reactie op de internetconsultatie over de algemene pensioeninstelling er voor gepleit de tussenliggende periode te benutten voor nader onderzoek. Een nieuwe dynamiek kan - mede onder invloed van Europese wet- en regelgeving - nieuwe discussies uitlokken over bijvoorbeeld gevolgen voor fiscale heffingen en de governance-structuur, maar ook zeker over de verplichtstelling.

Fiscaliteiten

In het voorontwerp van wet zijn de fiscale aspecten naar de mening van de vakcentrales nog onvoldoende uitgewerkt. De vakcentrales pleiten ervoor om hier snel helderheid over te geven, omdat ook dit bij de keuze voor eventuele schaalvergroting voor pensioenfondsen van groot belang is. Immers, fiscale heffingen gaan uiteindelijk ten koste van de aanspraken of zullen tot hogere premies leiden.

De belangrijkste vragen die de vakcentrales in dit verband hebben zijn de volgende:

- In de novelle met betrekking tot de aanpassing van het Witteveenkader is aangekondigd dat pensioenuitvoerders BTW-plichtig worden. Een pensioenfonds met winsttoegmerk zal dit hoogstwaarschijnlijk ook zijn. Welke garanties zijn er dat de 'gewone' bedrijfstak-, ondernemings- en beroepspensioenfondsen in de toekomst niet hetzelfde lot te wachten staat indien bepaalde pensioenfondsen zelf ook BTW-plichtig worden?
- Welke waarborgen zijn er dat in de toekomst de vrijstelling van vennootschapsbelasting en (buitenlandse) dividendbelasting van pensioenregelingen gehandhaafd kan worden? Dit mede gelet op de Europese dimensie en de mogelijkheid een apf met winsttoegmerk op te richten.

Governance

De vakcentrales pleiten er voor om de governance-structuur van een apf niet te beperken tot het onafhankelijke bestuursmodel. Ook zouden de andere bestuursmodellen uit de Wet versterking bestuur pensioenfondsen mogelijk moeten zijn: het paritair, paritair gemengd, onafhankelijk gemengd en omgekeerd gemengd bestuursmodel. De vakcentrales zien geen reden om deze modellen uit te sluiten voor een apf en hierbij een onderscheid te maken tussen een apf en andere pensioenfondsen. Door meerdere bestuursmodellen mogelijk te maken, kunnen sociale partners er voor kiezen om eventuele tegengestelde belangen (zie hierboven) tot een minimum te beperken. Het alleen toestaan van een onafhankelijk bestuursmodel zou decentrale sociale partners ervan kunnen weerhouden om in zee te gaan met een algemeen pensioenfonds.

Communicatie

Het onlangs verschenen voorontwerp van wet over de pensioencommunicatie stelt nieuwe eisen aan de communicatie richting deelnemers. In hun reactie hebben werknemers- en werkgeversorganisaties aangegeven de hoofdlijnen van een betere communicatie te kunnen onderschrijven, maar dat 'meer niet altijd beter is'. Dit geldt eens te meer voor een apf, dat te maken heeft met meerdere pensioenregelingen, waardoor de complexiteit van de pensioencommunicatie toeneemt. De vakcentrales pleiten er daarom voor om de consequenties van de Wet op de pensioencommunicatie niet alleen voor bestaande pensioenuitvoerders in kaart te brengen, maar ook voor apf-en.

Conclusie

De vakcentrales FNV, CNV en MHP staan niet afwijzend tegenover de mogelijkheid van het oprichten van een algemeen pensioenfonds, maar achten een nader onderzoek naar de mogelijke dynamiek in de uitvoering van pensioenregelingen wel gewenst. Ook hebben de vakcentrales een voorkeur om een apf ook mogelijk te maken voor verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen, mits dit de verplichtstelling niet onder druk zet. Om tegengestelde belangen te voorkomen moet de governance niet beperkt worden tot het onafhankelijk bestuursmodel. Onzekerheid bestaat er vooral over fiscale aspecten en de toenemende complexiteit van communicatie richting deelnemers verdient nog de nodige aandacht.

Datum
20 februari 2014
Ons kenmerk

Pagina('s)
4 van 4

De vakcentrales wijzen een winsttoogmerk voor algemene pensioenfondsen nadrukkelijk af. Voor pensioenfondsen staan de belangen van deelnemers voorop. Korte termijnwinsten van aandeelhouders dreigen door het introduceren van een Apf met winsttoogmerk ten koste te gaan van de lange termijn belangen van deelnemers. Tot slot constateren de vakcentrales dat het voorstel nog een aantal open einden bevat en dat aanpalende wet- en regelgeving ook wijzigingen ondergaat, zodat een integraal oordeel in dit stadium nog niet mogelijk is.